

Naujienlaiškis „Kraštotyros žinios“

Jurgio Kunčino asmeninė biblioteka Alytaus RSVB

Paroda „Žurnalistas Juozas Vercinkevičius“ Trakų SVB. Bibliotekos archyvo nuotr.

2026 m. pirmojo pusmečio naujienlaiškis apžvelgia Vilniaus regiono bibliotekose puoselėjamas literatūrinės kraštotyros tradicijas.

Literatūrinės kraštotyros pradininku Lietuvoje laikomas šviesaus atminimo mokytojas, kraštotyrininkas Benjaminas Kondratas (1933 – 2025).

Bibliotekose literatūrinė kraštotyra – įprasta ir nuosekliai plėtojama veikla, besireiškianti pačiomis įvairiausiomis formomis: nuo kraštiečių knygų pristatymo bibliotekose iki poezijos ar literatūros švenčių, festivalių

organizavimo, nuo kraštiečių rašytojų asmeninių bibliotekų saugojimo, tvarkymo, tyrinėjimo iki knygų ir almanachų sudarymo, nuo miesto kultūrinės dvasios formavimo iki literatūrinių premijų konkursų organizavimo...

Be abejo, čia paminėjome ne visas įmanoma literatūrinės kraštotyros formas, jų – gerokai daugiau. Paskaitę šį naujienlaiškį, sužinosite, kaip stipriai literatūrinė kraštotyra prisideda prie bibliotekos ir viso miesto ar miestelio tapatybės kūrimo ir puoselėjimo. Gero skaitymo!

Šiame naujienlaiškyje:

Bareikiškių
Vladislavo
Sirokomlės muziejus
ir kaimo biblioteka

Literatūrinė kraštotyra
Trakų rajono
savivaldybės viešojoje
bibliotekoje

Jubiliejinis „Jievaro“
skrydis: almanachas
„Merkio lieptai 4“

Žvilgsnis į Jurgio
Kunčino asmeninę
biblioteką

Ryš(k)iai su Anele
Zurliene:
pasivaikščiokime
Atminties takeliais

Literatūrinė kraštotyra
saugo druskininkiečių
tapatybę

Ir kiti tekstai...

VAVB kraštotyros grupės teatralizuota kompozicija „Literatūrinis Adomo Mickevičiaus salonas“. Rasos Savickienės nuotr.

Pirmoji „Poezijos šventė“ Bareikiškėse 1984 m. Paširodo mokykliniai ansambliai „Stokrotė“ ir „Jutšenka“. Diriguoja Janas Gabrielius Mincevičius. Bibliotekos archyvo nuotr.

„Poezijos šventė“ Bareikiškėse 1985 m. Bibliotekos archyvo nuotr.

Bareikiškių Vladislavo Sirokoslės muziejus ir kaimo biblioteka

*Irena Baranovskaja,
Vilniaus rajono savivaldybės Centrinės
bibliotekos vyr. bibliografe kraštotyrai*

Vos už 14 km nuo Vilniaus esančiame mediniame dvarelyje Bareikiškių kaime lankytojų laukia garsaus XIX a. poeto, gimtojo krašto turizmo pradininko Vladislavo Sirokoslės muziejus.

Tipiškoje lauko gėlėmis bei žole apžėlusioje sodyboje apie pusę XX a. veikė mokykla, iki karo vadinta Sirokoslės vardu. 1969 m. čia įsikūrė biblioteka – Vilniaus rajono Centrinės bibliotekos Bareikiškių filialas. 1973-aisiais, švenčiant poeto, dramaturgo ir publicisto 150-ąsias gimimo metines, jo kabinetas virto memorialiniu muziejumi, kur lankytojai gali apžiūrėti baldus, portretus, knygas ir kitus asmeninius daiktus. Prie sienos buvo pritvirtinta memorialinė lenta.

2011 m. Bareikiškių dvarelis buvo rekonstruotas. Dabar ten veikia Vladislavo Sirokoslės muziejus ir Vilniaus rajono Turizmo informacijos centras.

„Poezijos šventė“ Bareikiškėse 1995 m. Vilniaus krašto poetai: Aleksandras Sniežko, Juzefas Šostakovskis, Vlada Kvedarienė, Regina Pščolovska, Marija Lotocka. Bibliotekos archyvo nuotr.

Biblioteka persikėlė į naują, dvaro kieme esantį pastatą. Netoli namo stovi juodo granito stalelis, kurio paviršiuje iškalta lyra. Tai paminklas poetui, sukurtas 1897 m., praėjus 35 metams nuo jo mirties.

Nuo 1984 metų tradiciškai kiekvieną gegužę Bareikiškėse vyksta „Poezijos pavasario“ šventė, kurioje dalyvauja Vilniaus krašto poetai, literatai, poezijos mylėtojai. Šventę organizuoja Vilniaus rajono savivaldybės Centrinė biblioteka kartu su Vladislavo Sirokoslės muziejumi.

Nuo 2011 metų susitikimai su poezija ir muzika, organizuojami prisimenant muziejaus globėją Vladislavą Sirokoslę, pavadinti „Sirokoslės lyra“.

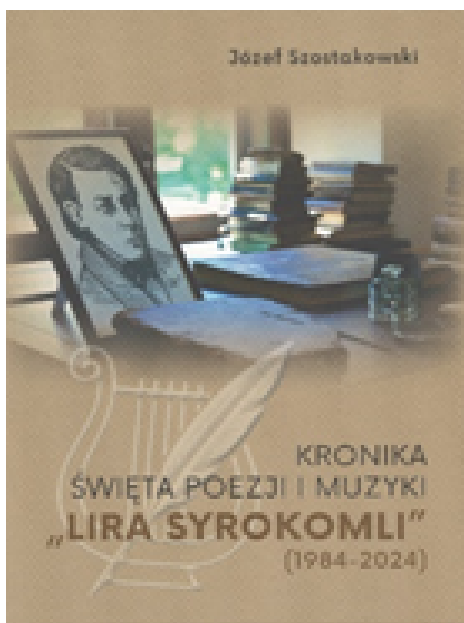

„Poezijos šventė“ Bareikiškėse 2016 m. Už žiūrovų nugarų matomi muziejaus ir bibliotekos pastatai. Bibliotekos archyvo nuotr.

„Poezijos šventė“ Bareikiškėse 2022 m. Eilės skaito poetas Danielis Doveiko. Bibliotekos archyvo nuotr.

2025 m. literatūros istorikas, humanitarinių mokslų daktaras, žurnalistas, poetas Juzef Šostakovski išleido knygą „Kronika švieta poeziji i muzyki „Lira Syrokomli“ (1984–2024)“ („Poezijos ir muzikos šventės „Syrokomlės lira“ kronika“). Leidinyje aprašoma „Poezijos pavasarių“ Bareikiškėse raida, fiksuojamos datos, poetų ir meno kolektyvų pasirodymai nuo 1984 iki 2024 metų. Knygą rengiant prisidėjo ir Vilniaus rajono savivaldybės Centrinės bibliotekos vyr. bibliografe kraštotyrai Irena Baranovskaja. Leidinyje panaudota jos surinkta poezijos švenčių archyvinė medžiaga ir nuotraukos.

„SIROKOMLĖS LYRA“

PROGRAMA 2026

Gegužės 20 d., trečiadienis

11.00 Vladislavo Sirokomlės knygų „Piosnki i gawėdy“ paroda

Gegužės 21 d., ketvirtadienis

11.00 Susitikimas Rusų kapinėse Literatų kalnelyje prie Vladislavo Sirokomlės kapo.

Prisiminti, atnaujinti, iš naujo pagerbti...

Gegužės 22 d., pentadienis

14.30 Popietė „Plunksna atgimusios V. Sirokomlės eilės“

Gegužės 23 d., šeštadienis

12.00 Poezijos ir muzikos šventė „Sirokomlės Lyra“

Gegužės 24 d., sekmadienis

11.00 – 15.00 Nemokamos ekskursijos po muziejų su gidu

Organizatoriai: Vladislavo Sirokomlės muziejus Vilniaus rajono savivaldybės Centrinė biblioteka

Adresas: V. Sirokomlės g. 5, Bareikiškių k., Vilniaus r.

Atvykimas: Iš Vilniaus autobusų stoties, Rukainių kryptimi, 12 platforma. Stotelė „Sirokomlės muziejus“

Literatūrinė kraštotyra Trakų rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje

*Regina Ranceviėnė,
Trakų viešosios bibliotėkos vyr. bibliografe*

Literatūrinė kraštotyra – nuo seno Trakų viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose puoselėjama veikla. Bibliotekoje vyksta susitikimai su kraštiečiais, jų knygų pristatymai, rengiamos parodos, poezijos ir muzikos šventės.

Šios veiklos supažindina bendruomenę su Trakų krašto rašytojais, jų veikla, leidiniais. Tokiu būdu ne tik susipažįstame su kuriančiais kraštiečiais ir jų darbais, bet ir giliname savo krašto pažinimą, stipriname bendruomenę.

Kraštiečių knygų pristatymai ir parodos

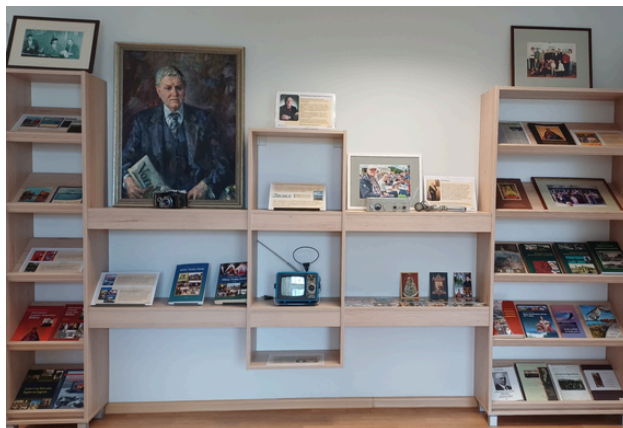
Bibliotekoje pristatomos naujausios kraštiečių knygos, minint įvairias sukaktis, apžvelgiama visa kūryba, taip pat rengiamos parodos kraštiečių kūrybai ir darbams pristatyti.

Šiais metais Trakų viešojoje bibliotekoje vyko susitikimas su kraštiečiu žurnalistu, redaktoriumi, leidėju Juozu Vercinkevičiumi. Jo metu pristatyta J. Vercinkevičiaus 85-metų jubiliejui paminėti parengta paroda, kurioje apžvelgiami kraštiečio parengti leidiniai, dėmesio skiriama ir jo įkurtos leidyklos „Voruta“ knygoms.

Juozo Vercinkevičiaus 85-mečiui skirtos parodos pristatymas, 2026 m. Bibliotėkos archyvo nuotr.

Taip pat šiemet Bijūnų bibliotekoje surengtos šiltos poeto Antano Matkevičiaus knygos „Saulėlydžio posmai“ (2025) sutiktuvės. Pastaraisiais metais Trakų viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose vyko ir daugiau knygų pristatymų ir susitikimų su kraštiečiais rašytojais: poetas Linas Tolvaiša pristatė knygą „Savęs pilnatvė“ (2025); minint rašytojo

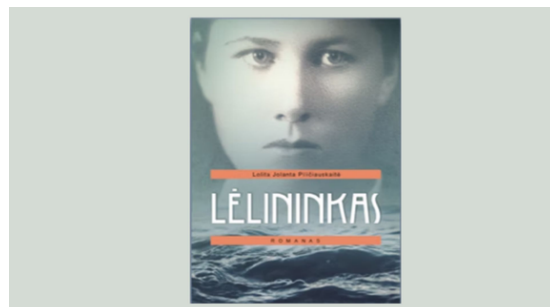
Paroda „Žurnalistas Juozas Vercinkevičius“, 2026 m. Bibliotėkos archyvo nuotr.

Edmundo Zenono Malūko 80-ies metų jubiliejų surengtas kraštiečio kūrybos vakaras; rašytoja Lolita Jolanta Piličiauskaitė pristatė romaną „Lėlininkas“ (2023); vyko Tiltų padalinio bibliotekininkės, kraštotyryninkės Elenos Žilinskienės knygos „Pasivaikščiojimas po senąjį dzūkų kaimą Tiltų krašte“ (2023) sutiktuvės; kraštiečių rašytoja Greta Lietuvninkaitė pristatė romaną „Du vandenynai“ (2022).

Tai tik dalis bibliotekoje organizuojamų susitikimų su kraštiečiais kūrėjais, kurių ne vienas dar laukia ir ateityje.

Antano Matkevičiaus knygos „Saulėlydžio posmai“ sutiktuvės Bijūnuose, 2026 m. Bibliotėkos archyvo nuotr.

Poezijos ir muzikos šventė „Piliakalnių aidai“, 2018 m. Vytauto Kandrotos nuotr.

Poezijos ir muzikos šventė „Piliakalnių aidai“

Kiekvieną vasarą Aukštadvaryje vyksta tradicinė šventė „Piliakalnių aidai“, suburianti poezijos ir muzikos mylėtojus iš viso Trakų krašto, o pastaraisiais metais ir svečius iš kitų rajonų, pvz., Vilniaus, Elektrėnų.

Pirmą kartą mokytojo Algirdo Almanto iniciatyva kūrėjai susibūrė 1989 m. prie Adomo Mickevičiaus ažuolo. Vėliau poetai susitikdavo ant Pilaitės, Mošos piliakalnių. Renginio metu krašto kūrėjai dalijasi savo kūryba, skamba kraštiečių muzikantų atliekami kūriniai.

Prie šventės organizavimo prisideda Trakų viešosios bibliotekos Aukštadvario, Bijūnų, Čižiūnų ir Onuškių padaliniai, taip pat – Aukštadvario regioninis parkas, Trakų kultūros ir meno centro Aukštadvario padalinys ir kitos įstaigos.

Tradicinėje krašto literatūros šventėje skambės Trakų krašto autorių ir skaitovų skaitoma poezija. Renginio nuotaiką kurs vietos muzikantai ir svečiai. Renginys skiriamas Kanklių metams pažymėti.

Organizatorius: Trakų viešosios bibliotekos Aukštadvario padalinys, Dariaus ir Girėno g. 6, Aukštadvaris, Trakų r.

Literatūros susitikimai Trakų viešojoje bibliotekoje

Trakų rajone 1999 m. buvo įsteigta literatūros brolija „Aukuras“. Nors šiuo metu ji yra išregistruota, Trakų krašto literatai rašo ir dalijasi savo kūryba.

Nuo 2025 m. rudens literatai susiburia bibliotekoje. Čia jie bendrauja, pristato savo darbus, dalijasi kūrybine patirtimi ir planais. Šiuos susitikimus inicijuoja patys literatai. Džiugu, kad erdvę savo kūrybai skleisti jie atranda Trakų viešojoje bibliotekoje.

Taip pat biblioteka yra prisidėjusi prie pirmųjų kraštiečių kūrybos almanachų „Paparčio žydėjimas“ (2001), „Trakuvos poezija“ (2004), „Trakuvos literatūros kūryba“ (2010) išleidimo.

Kraštiečių leidiniai

Biblioteka yra parengusi kraštiečių kūrybos leidinių, taip pat prisidėjusi prie jų rengimo. Be anksčiau minėtų almanachų, galima būtų išskirti ir 1991 m. pasirodžiusį leidinį „Garbingas atvaizdas senovės“ (1991), kuriame publikuojami kraštiečių ir respublikinių autorių eilėraščiai apie Trakus.

Tiltų padalinio bibliotekininkė, kraštotyrininkė Elena Žilinskienė prisidėjo prie poeto Vytauto Vilkišiaus knygos „Laisvės kibirkštėlė“ (2020) sudarymo. Taip pat kraštotyrininkė yra parašiusi tris knygas apie Tiltų kraštą: „Gimtieji Tiltai ir jų žmonės“ (2004), „Tiltų krašto kaimai šimtmečių kaitoje“ (2015), „Pasivaikščiavimas po senąjį dzūkų kaimą Tiltų krašte“ (2023).

Bijūnų padalinio bibliotekininkė Irena Stankevičienė poetui Antanui Matkevičiui padėjo išleisti knygą „Saulėlydžio posmai“ (2025).

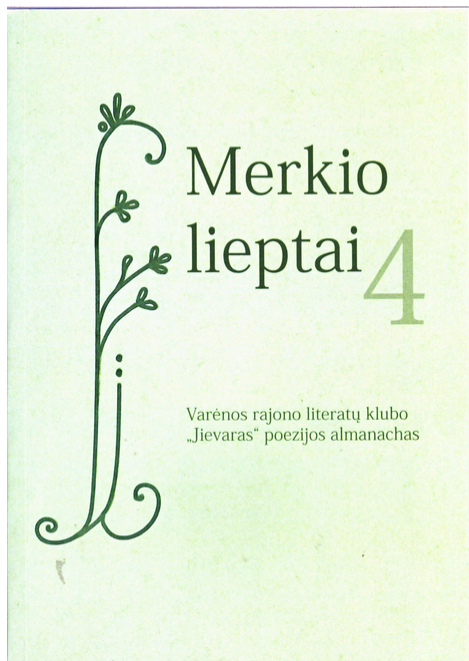
Tiltų padalinio bibliotekininkės, kraštotyrininkės Elenos Žilinskienės išleistos knygos. E. Žilinskienės asmeninio archyvo nuotr.

Jubiliejinis „Jievaro“ skrydis: almanachas „Merkio lieptai 4“

*Laimutė Cibulskienė,
Varėnos rajono savivaldybės
viešosios bibliotekos bibliografe*

Nuo 2005 metų Varėnos rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje gyvuoja literatų klubas „Jievaras“, šiandien vienijantis daugiau nei dvidešimt įvairių profesijų ir pomėgių kūrėjų. Literatų globėja nuo pat pirmųjų dienų tapo Skaitytojų aptarnavimo skyriaus bibliotekininkė Renata Česnulevičienė. Nors dauguma narių – neprofesionalūs kūrėjai, juos visus jungia kūrybos džiaugsmas, noras išsakyti ir dalintis savo mintimis.

Per du veiklos dešimtmečius „Jievaras“ sukaupe turtingą istoriją: įvyko daugybė švenčių, susitikimų, išvykų ir knygų pristatymų. Per tą laikotarpį jievariečiai išleido tris poezijos almanachus: „Merkio lieptai“ (2004), „Merkio lieptai 2“ (2007) ir „Linguojantys Merkio lieptai“ (2013). 2025 m. pasirodė naujasis, ketvirtasis almanachas, simboliškai skirtas „Jievaro“ 20-mečiui. Šio leidinio sudarytojos – Varėnos viešosios bibliotekos bibliografe Laimutė Cibulskienė ir bibliotekininkė Renata Česnulevičienė, o redaktorius – žinomas žurnalistas bei kraštotyrininkas Jonas Laurinavičius. Naujajame leidinyje savo kūrybą pristato beveik visi „Jievaro“ nariai.

Almanache stengtasi kiekvienam autoriui skirti panašiai vietas, tačiau padaryta ir viena prasminga išimtis. Klubo narių sutarimu ypatingas dėmesys skirtas šviesaus atminimo Domui Terteliui (1929–1991) – jautrios sielos žmogui ir talentingam poetui.

Nors dėl istorinių aplinkybių jam nebuvo lemta ryškiau įsitvirtinti literatūros pasaulyje, jis paliko gilų pėdsaką Varėnos kultūroje. Almanache publikuojamas išsamus jo gyvenimo aprašymas bei eilėraščiai, kuriuos pateikė poeto dukterėčia, mokytoja Jūratė Sadauskaitė-Šalengienė.

*Almanacho pristatymas. Renginio dalyviai.
Bibliotekos archyvo nuotr.*

Knygą praturtina J. Laurinavičiaus straipsnis „Mes, varėniškiai, kuriam“, kuriame į pokario metų literatų veiklą žvelgiama šiandienos akimis. Prie leidinio svariai prisidėjo ir garbingą 80-mečio jubiliejų paminėjęs žurnalistas, aforizmų meistras Aloyzas Tendzegolskis, skaitytojams pateikęs meistriškų aforizmų.

Almanachas „Merkio lieptai 4“ išsiskiria žanrų įvairove – nuo gilių kūrybos proveržių iki paprastų, nuoširdžių eilių. Juose telpa viskas: jaunatviški prisiminimai, būties prasmės apmąstymai, gyvenimiška patirtis ir net skaudūs išgyvenimai. Varėniškiai poetai yra įžvalgūs, gilūs, jautrūs savo tėviškei, žmonių santykiams, meilei, Lietuvos įvykiams, lietuvių kalbai. Pasak „Jievaro“ klubo narės Julijos Jaunutos Kavaliauskienės, kiekvienas, perskaitęs 24 bičiulių tekstus, pasijunta arčiau vienas kito, pajunta bendrystę ir „bičiulišką petį“.

Kelionę pas skaitytojus „Merkio lieptai 4“ pradėjo Varėnos viešojoje bibliotekoje 2025 m. spalį. Renginyje dalyvavo J. Laurinavičius, kurio ryšiai su rajono kūrėjais nenutrūksta jau septintą dešimtmetį, o kaimyniškus sveikinimus bei kūrybinę bendrystę dovanojo Alytaus literatų klubo „Tėkmė“ nariai. „Merkio lieptai 4“ – gyvas liudijimas apie nenykstantį Varėnos krašto žmonių poreikį kurti bei puoselėti gimtąjį žodį.

Tai skambus varėniškių literatų būrelio jubiliejinis akordas.

Žvilgsnis į Jurgio Kunčino asmeninę biblioteką

*Ilona Krupavičienė,
Alytaus Jurgio Kunčino viešosios bibliotekos
Informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja*

*Jurgio Kunčino asmeninė biblioteka.
I. Krupavičienės nuotr.*

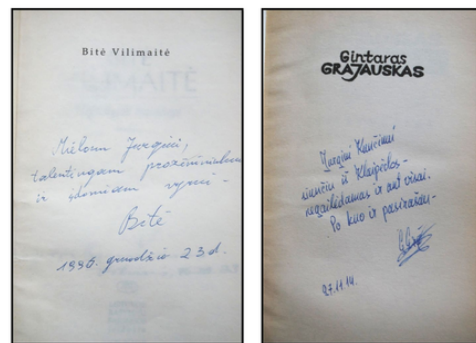
Jurgio Kunčino asmeninė biblioteka – tai tylus rašytojo gyvenimo ir kūrybos liudininkas, atveriantis galimybę pažvelgti į kūrėją iš arčiau. Tai svarbi ir reikšminga Rasos Kunčinienės dovana, į Alytų atkeliavusi iš rašytojo namų Vilniuje bei savo vietą atradusi bibliotekoje jo atminimui skirtame kambaryje.

Jurgis Kunčinas augo inteligentų šeimoje, todėl spausdintas žodis tėvų namuose buvo ypač vertinamas, knygos skaitomos ir gerbiamos. Nuo pat ankstyvos vaikystės knygai neabejingas Jurgis savo prisiminimuose rašė: „Galiu pasakyti, kad man pasisekė. Namuose buvo pusėtina biblioteka. Knygas tėvai pirkdavo. Mums jas dovanodavo gimtadienio proga, baigiantis mokslo metams. Tų, kurių labiausiai geisdavau, retai kada pavykdavo įsigyti. Kartą, sename Alytaus knygyne, sukaukęs drąsą išdrįsau pasiskolinti iš anglistės mokytojos Butkutės 30 kapeikų. Ir čia pat įsigijau apsakymų sporto tematika rinktinę „Ketvirtis milijono“. Vėlesni prisiminimai apie savanorišką lektūrą beveik visuomet būdavo saldūs: aš dar ir šiandien grįžtu į aną metą. Į mažą savo miestuką ir pusiau slapčia godžiai skaitomą knygą“ (J. Kunčinas. Nuo Vingių Jono iki Oskaro Macerato ir toliau // Metai, 2000, Nr. 8/9.)

Didesnę asmeninės bibliotekos dalį sudaro grožinės lietuvių ir užsienio autorių knygos, literatūros klasikų (A. Vienuolio, V. Kudirkos, A. Nykos-Niliūno, B. Brazdžionio, F. Šilerio, V. Šekspyro) bei kritikos kūriniai, nemažai poezijos knygelių. Knygų lentynoje rikiuojasi istoriniai, filosofiniai, enciklopediniai, religiniai leidiniai bei knygos vokiečių kalba. Čia galima atrasti ir lietuvių liaudies anekdotus. Rašytoją

visada žavėjo humoras, groteskas, satyra.

Žvelgiant chronologiškai, seniausias leidinys datuojamas 1913 m. Tai Vokietijoje, Miunchene vokiečių dramaturgo, novelisto ir poeto Karlo Imermano parašyta knyga vokiečių kalba, spausdinta gotikiniu šriftu. Šią unikalią knygą J. Kunčinas įsigijo Kauno antikvariate. Prie seniausių leidinių galima priskirti Petro Jurgėlos 1935 m. Čikagoje išleistą knygą „Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas“. Šios pagarbiai išsaugotos senosios knygos paveldėtos iš tėvų. Tai liudija Larisos ir Vlodo Kunčinų parašai knygų antraštiniuose puslapiuose bei Jurgio prisiminimai: „Tikras įvykis buvo gal 1959 metų žiemą pas mus iš Anykščių atgabentos dvi dėžės knygų. Didelės dėžės, talpios. Daugumą jų tėvas 1942-aisiais susipirko už reichsmarkes. Litais tikrai būtų neįpirkęs. Buvo ten man visai neįkandamų skaitinių ir vokiškų knygelių smulkiu gotišku šriftu. Bet dėžėse būta ir tokių, kurios daugiau ar mažiau padarė perversmą mano galvoje.“

*Jurgio Kunčino asmeninės bibliotekos
knygos. I. Krupavičienės nuotr.*

Kūrėjo asmeninės knygos pasakoja apie bičiulius ir kitus asmenis, su kuriais bendrauta. Nemažai leidinių rašytojui padovanojo įvairūs autoriai, kolegos, pažįstami. Visi jie turi savitą ir unikalią vertę – daugelyje knygų yra Jurgio Kunčino parašas, antspaudas, įvairių įrašų ir dedikacijų. Šiltus linkėjimus paliko Antanas A. Jonynas, Paulius Širvyis, Juozas Aputis, Laurynas Katkus, Bitė Vilimaitė, Gintaras Grajauskas, Gasparas Aleksa, Sigitas Parulskis, Kęstutis Navakas ir kiti.

Pasižvalgymas po asmeninę biblioteką leidžia ne tik pažinti Jurgio Kunčino skaitytą literatūrą, bet ir priartėti prie rašytojo asmenybės, geriau suprasti jo pasaulėžiūrą, gyvenimo aplinką bei kultūrinį laikmetį, kuriame formavosi rašytojo kūrybinis mąstymas. Išlikusios knygos tampa tiltu į autoriaus vidinį pasaulį – jos atskleidžia šio žmogaus interesus, vertybes, intelektinius ieškojimus ir ryšį su to meto literatūra bei kultūra.

Anelės Zurlienės austų juostų parodos „Atminties takeliai“ atidarymas Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Šimno padalinėje. 2020 m. Auksės Čyžiūtės nuotr.

Ryš(k)iai su Anele Zurliene: pasivaikščiokime Atminties takeliais

*Irma Žvinakienė,
Alytaus rajono viešosios bibliotekos
Verebiejų filialo vyresnioji bibliotekininkė*

2025-ųjų pabaigoje pasirodė naujausia rašytojos, audėjos, buvusios Verebiejų kaimo felčerės Anelės Zurlienės knyga „Atminties takeliai“. Ši knyga išsiskiria iš visų ankstesnių – tai Anelės austų rinktinių juostų katalogas. Juostos ne šiaip austinės, bet ir su jaustu trumpu, prasmingu tekstu. Kiekvienam įrašui atsirasti juostoje turėjo susiklostyti vienokios ar kitokios aplinkybės. Verebiejų bibliotekai teko garbė pirmajai sutikti šią knygą bei it galerijoje eksponuoti įspūdingą juostų parodą. Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Verebiejų filialo vyresn. bibliotekininkė Irma Žvinakienė kalbina Autorę apie knygą, juostas, gyvenimą ir patirtis jame.

Irma. „Daugiau nerašysiu“ – tai frazė, pirmiausia pasakyta sau, paskui – kitiems. Koks lemties ženklas privertė atsiimti šiuos žodžius ir vėl į rankas paimti rašiklį?

Anelė. Tiesą pasakius, visiškai atsiriboti nuo rašymo nepavyko. Kodėl atsirado ši knyga? Kaltininkė – mano dukra. Kartą gėrėme kavą, pasakojau apie vienos juostos įrašo istoriją, o ji šūktelėjo: „Mam, aprašyk visas savo juostas!“ Jos galvoje jau kažkas sėdėjo ir šnabždėjo apie mano juostas, uždarytas spintoje. Tąkart pažadėjau, bet vis tiek nerašiau. Po metų ar dar vėliau, sausio mėnesį, trinktelėjo rimta liga. Kai grįžau iš ligoninės, dukrukė pasitiko su rimtu priekaištu: „Taip ir numirsi nesutvarkiusi tų juostų. Turi popieriaus? Kompiuterį? Turi. Sėsk ir rašyk!“. Su

šia knyga iš naujo teko mokytis rašyti; rašiau visai kaip pirmokė: kreivomis raidėmis į dailiraščio sąsiuvinį.

Kovo 3 d. 16 val.
Varėnos viešojoje bibliotekoje

Anelės Zurlienės knygos „Atminties takeliai“ pristatymas ir austų juostų parodos atidarymas

MALONIAI KVIĘJAME!

Renginio metu bus filmuojama ir fotografuojama

Perskaičius jūsų knygą, mintys iškeliauja į prisiminimus, sužadina buvusias patirtis ir leidžia netgi pasimatuoti, kiek paaugta po tų patirčių. Sakyčiau, kad ši knyga turi terapinį poveikį. Kaip jūs rekomenduotumėte ją skaityti? Iš eilės? Atsivertus bet kurį puslapį? Ar pirmiausia pažiūrėti į juostą, o paskui skaityti tekstą?

O, kiek gražių komplimentų mano knygelei! Ačiū... Rekomendacijos nelabai galioja skaitytojui. Kiekvienas turi savo metodiką. Pasiima naują knygą, ją apžiūri, o paskui krenta į akis spalvoti paveikslukai; kiekvienam individualiai. Mano tekstų čia yra labai mažai. Nepavadinsi jos knyga, tai tik knygelė. Rekomendacija būtų tokia: susipažinus su ja, visą perskaičius, peržiūrėjus, paimti dar kartą ir atkreipti dėmesį į jos įrašus juostose. Štai – dabar man pasitaikė įrašas: „Kas išsems mano liūdesį gilų, / Žarijas iš širdies kas išsems?“. Ir pagalvokite apie savo liūdesį, apie savo žarijas ir semkite jas, kad negulėtų ant širdies. Poetas Paulius Širvys savo žarijas nusinešė į kapą. Mano patarimas: nesineškite į kapą žarijų...

Žarijas palikime: tegul jos čia rusena, galbūt ką nors šildo arba tiesiog tegul užgęsta... Dėmesį atkreipia knygos dizainas. Priešlapiuose yra juosta, išdėliota kaip kardiograma. Papasakokite, kaip gimė tokio dizaino idėja.

Į dizainą visiškai nesikišau. Čia dizainerio, reklamos specialisto Giedriaus Laurušo, kompozitoriaus Vytauto Laurušo sūnaus, nuopelnai. Aš tik pristačiau jam savo 50 juostų maiše. Jisai pats jas sufotografavo, sudėliojo, sudėstė ir atsiuntė rinktis penkis viršelio variantus. Sunku buvo išsirinkti: visi gražūs, išradingi. Ačiū Giedriui.

Anelė Zurlienė 2022 m. Nuotr. iš alytusplius.lt

Jūsų juostos dzūkiškos ar suvalkietiškos? Kaip derinate ornamentus, spalvas, tekstus?

Nežinau, ar dzūkiškos, ar suvalkietiškos. Derinimas prasideda nuo teksto. Pirmiausia į sąmonę ateina tekstas, nes „pirmiausia buvo žodis“. Pavyzdžiui, tekstą „Sunkumai praeina kaip blogas oras“ radau laikraštyje, čia buvo In memoriam apie mūsų kleboną Stanislovą Stankevičių. Dzūkijos Tėvu Stanislovu jis buvo pramintas. Šiuos žodžius jis dažnai kartojo visiems nelaimingiesiems kaip paguodos žodžius. Argi ne šventa teisybė? Blogas oras praeina? Šiandien čia lijo, snigo, o tuoj saulė ir vėl prasišvies. Grįžtant prie juostos vizualumo, vėliau prie teksto renku spalvą: šviesią, tamsią, ryškią, blankią. Turbūt spalva diktuoja ornamentą. Jie tradiciniai: lelijėlės, rožytės, žalčiukai, eglutės. Tai tokia eiga, bet pirmiausia kažkas man padiktuoja tekstą.

„Atminties takeliuose“ labai daug nuorodų į kitas knygas. Kaip šios knygos patenka pas jus? Lemtis atneša?

Lemtis atneša gatavus tekstus. Susiskaičiau, kad šitoje knygoje įrašų iš kitų knygų yra tik 5. O dauguma iš poezijos, dainų, maldų, iš spaudos. Pasakysiu trumpai drūtai: kas ieško, tas randa. Taip ir su šitais tekstais. Kartais atrodo, kad jie patys mane susiranda. Būna, audžiu vieną juostelę, o savo eilės mintyse jau laukia dvi–trys.

Dabar nuo 2025 m. sausio visgi jų sumažėjo galvoje, bet dar šiek tiek yra. Dievas neatėmė akių, pirštai irgi jau klauso. Ko daugiau reikia? Ir dabar juostelė stovi rėmuose. Ši su palaimintojo vyskupo Teofiliaus Matulionio žodžiais: „Dar kartą į Viešpaties rankas atidaviau savo ateitį“. Tai buvo maldai prilygstanti Jo mintis per kiekvieną areštą, per tardymą.

Bibliotekininkės klausimas. Kokios 3 knygos jums yra pačios svarbiausios, reikšmingiausios, reikalingiausios?

Svarbiausia – Šventasis Raštas, tiksliau, Naujasis Testamentas. Įsimintiniausia – paauglystėje perskaityta vengrų rašytojo Gezos Gardonio knyga „Egerio žvaigždės“. Tai istorinis romanas, ją iš pirmos algos nusipirko mano broliukas, kurį likimas išgrūdo į stepių plėšinius. Iš Rusijos jisai nebegrįžo... Brolis tą knygą garsiai skaitė namie, tada aš buvau tik pradinukė. Paskui, kai paaugau, pati ją perskaičiau. Devintoje klasėje per literatūros pamoką pirmas rašinys buvo laisva tema. Aš aprašiau „Egerio žvaigždes“. Mokytoja pagyrė ir pasakė: „Šią temą geriausiai suprato Tulevičiūtė“ ir pakvietė rašinį paskaityti prieš klasę. Šiuo metu man reikalingiausia knyga yra Motinos maldaknygė.

Jūsų juosta su įrašu „Motinos malda pramuša dangų“ bene populiariausia? Gal todėl, kad daugeliui mamų tai savotiškas stebuklo patvirtinimas, kai jų maldos tikrai išgelbsti vaikus?

Taip, tiesa: motinos malda tikrai daro stebuklus. Čia Tėvo Stanislovo žodžiai. Sąžinė neleidžia jų nutylėti, nei juostoje, nei dabar priešais jus.

Teko girdėti, kad sukurti kūriniai gyvena atskirą gyvenimą. Jūsų atveju juostos tikrai gyvena atskirą gyvenimą?

Tiek, kiek dabar turiu juostų parodai, o jų yra apie 50, tai antra tiek jų išleista į žmones dovanoms. Užsakymų turėjau nemažai. Tai anos taip pat gyvena. Tarp kitko, su įrašu „Motinos malda pramuša dangų“ daugiausia yra parduota: penkios. Aš negaliu be šito įrašo gyventi, tuoj kitą išsiaudžiu. Šioje vietoje priminsiu seną patarlę „Anam nesiseka, tarsi būtų motinos prakeiktas...“. Deja, būna ir taip. Visko mačiau.

Jeigu Jums reikėtų kurti juostą Verebiejams, koks įrašas atsirastų joje, kokios spalvos būtų?

Įrašas būtų „Ačiū“, nes laimingiausia gyvenimo diena buvo atsikrausčius į Verebiejus. 40 metų čia praleidau. Spalva turėtų būti tik šviesi, ornamentai atsirastų sėdus prie darbo.

Dėkoju už pokalbį ir linkiu stiprios sveikatos, šviesių minčių ir įkvepiančių tekstų.

Literatūrinė kraštotyra saugo druskininkiečių tapatybę

Druskininkų savivaldybės viešosios bibliotekos informacija

Kūrybinės dvasios milžinai

Globalėjančiame pasaulyje vietos identitetas tampa vis brangesne vertybe. Su Druskininkais susiję visai Lietuvai gerai pažįstami kūrybinės dvasios milžinai – Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, Justinas Marcinkevičius, Vytautas Bložė, Nijolė Miliauskaitė, Ričardas Gavelis. Druskininkų savivaldybės viešoji biblioteka saugo ne tik jų atminimą, bet ir šiandienos kraštiečių istorijas, kurios kuria kurorto kasdienybę.

Minint M. K. Čiurlionio 150-ąsias gimimo metines bei įgyvendinant projekto „Druskininkai – Lietuvos kultūros sostinė 2025. Čiurlionio paliesti“ programos veiklas, viešoji biblioteka tapo svarbia traukos erdve. Čia vyko daug renginių, pristatančių kurortą bei jo žmones. Vietos gyventojus ir miesto svečius ypač sudomino keičiamų ekspozicijų ciklas „Druskininkų grožio ir išskirtinumo liudininkai“, skatinantis pažinti miestui nusipelnčius asmenis. Parodose buvo pateiktos publikacijos ir kita gausi medžiaga apie Druskininkų garbės piliečius, įvertintas šių garbių žmonių indėlis, dedant pamatus šiuolaikiniams Druskininkams – ne tik moderniam kurortui, bet svarbiam Lietuvos kultūros bei istorijos centrai.

Just. Marcinkevičiaus 95-ųjų gimimo metinių minėjimas bibliotekoje. Iš kairės: literatūrologė S. Bandoriūtė-Leikienė, A. Martišiūtė-Linartienė, bibliotekos direktorė Laima Žėkienė. Atlydo Lukoševičiaus nuotr.

Viešoji biblioteka, nuosekliai vykdydama krašto literatūrinės atminties gaivinimo ir puoselėjimo misiją bei siekdama išsaugoti ir ateities kartoms perduoti Druskininkuose kūrusių klasikų intelektualinį palikimą, 2025 m. surengė poeto Justino Marcinkevičiaus 95-ųjų gimimo metinių minėjimą. Tai buvo puiki proga suburti skaitytojus, pakalbėti apie poeto pašaukimą ir autoritetą, aptarti naują J. Marcinkevičiaus „Rinktinių raštų“ 10-ies tomų rinkinį.

Įsimintinas buvo ir literatūrinis-muzikinis vakaras „Prieš išskrendant man ir tau“, skirtas kraštiečių, 1975–2002 m. gyvenusių ir kūrusių Druskininkuose, – Vytauto Bložės 95-osioms ir Nijolės Miliauskaitės-Bložienės 75-osioms gimimo metinėms. Druskininkai šiems poetams buvo kūrybinio įkvėpimo miestas, čia atsiskleidė, išaugo ir suklestėjo jų poezijos galia, čia gimė brandžiausi jų

kūriniai, įvertinti literatūrinėmis premijomis, laureatų vardais ir valstybiniais apdovanojimais.

Literatūrinis paveldas įgavo naują pagreitį ir itin plačiame renginių cikle, skirtame paminėti kraštiečio rašytojo Ričardo Gavelio 75-ąsias gimimo metines bei jo romano „Vilniaus pokeris“ išleidimo 35-metį. Nors R. Gavelis dažniausiai siejamas su Vilniaus mitu, jo paauglystė ir brendimo metai prabėgo Druskininkuose – mieste, tapusiam rašytojo kūrybiniu atskaitos tašku, įkvėpusiu analizuoti provincijos psichologiją ir sovietmečio absurdą. Minėtas sukaktis įprasmino įvairiapusės veiklos: tarptautinis prozos konkursas, R. Gavelio kūrybos iliustravimas, viešieji skaitymai bei karpinių parodos. Išskirtiniu ciklo akcentu tapo mobili instaliacija „Druskininkietiški Vilniaus pokerio labirintai“, vizualiai sujungusi rašytojo literatūrinį pasaulį su jo jaunystės miestu.

Šiandienos literatai

A. Česnulėvičienės knygos „Čiurlionių takais. Pažingsniavimai po Dzūkiją“ sutiktuvės. Iš kairės: menotyrininkė R. Žukienė, knygos autorė A. Česnulėvičienė. Alvydo Lukoševičiaus nuotr.

Viešojoje bibliotekoje nuolat pristatoma ir kitų kraštiečių naujausia rašytinė kūryba. Minint M. K. Čiurlionio metus, druskininkietės Aušros Česnulėvičienės knyga „Čiurlionių takais. Pažingsniavimai po Dzūkiją“ tapo išsamiu vadovu, keliaujant pirmuoju nacionaliniu Čiurlionio kultūros keliu. Šis leidinys puikiai papildė viešojoje bibliotekoje veikiančią čiurlionianos leidinių parodą „Iš tų Druskininkų aš atvešiu saulę...“.

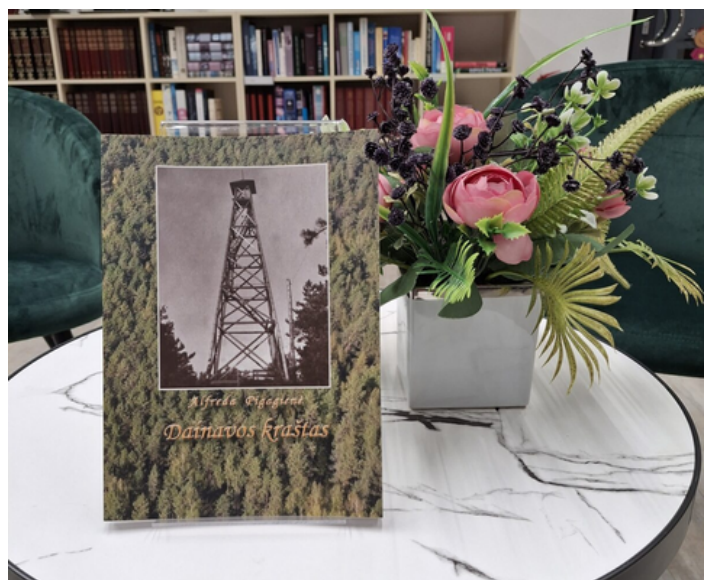
Dzūkiško identiteto puoselėtojams padarė įspūdį ir švendubrėno Juozo Šikšnelio ilgalaikis ryšys su gimtuoju kaimu, gilus tėviškės tradicijų pažinimas. Dzūkiską tarmę rašytojas propagavo ir dzūkų kultūros žurnale „Dainava“. J. Šikšnelis ne tik rašė, bet ir rinko gimtojo kaimo istoriją – parengė rankraštį „Švendubrės veidai ir vaizdai“, kuriame užfiksavo kaimo bendruomenės gyvenimo fragmentus.

Viešojoje bibliotekoje taip pat surengtas ir druskininkietės Dianos Paklonskaitės naujausios eilėraščių knygos aptarimas. Renginio dalyviai galėjo įsitikinti, kokį didelį kūrybinį impulsą poetei suteikia Druskininkų gamta.

Literatūrinės kraštotyros veikloje bibliotekai aktyviai talkina kraštotyrininkai, vietiniai metraštininkai, kurių knygos tampa autentišku šaltiniu, pasakojančiu apie Druskininkų krašto žmones – tiek praeities šviesuolius, tiek dabarties asmenybes.

Druskininkietė Alfyra Pigagienė yra viena ryškiausių šio krašto atminties saugotojų ir gyvosios istorijos puoselėtojų. Jos pasišventimas kraštotyrai leidžia identiteto paieškas paversti apčiuopiamais liudijimais. Viešoji biblioteka bene kasmet pristato po naują A. Pigagienės knygą, iš užmaršties prikeliančią faktus, susijusius su regionu ir čia vyraujančiomis tradicijomis, atskleidžiančią nepriklausomybės kovų dalyvių gyvenimo puslapius, primenančią, kad krašto stiprybė slypi žmonių dvasioje.

2025 m. bibliotekoje taip pat pristatyta druskininkietės Alvyros Jurkonytės-Grėbliūnienės knyga „Iš širdies kuparuko – Jums, mylimieji“. Šiame solidžiam leidinyje autorė užfiksavo skirtingų kartų ir likimų kraštiečių portretus, taip pabrėždama kiekvieno žmogaus svarbą. Knyga saugo gyvąją regiono istoriją, stiprina ryšį su gimtąja žeme, ugdo vietos bendruomenės savivertę.

Vilniaus apskritys Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos kraštotyros grupės darbuotojai, pasipuošę stiliizuotais XIX a. kostumais. Mindaugo Masaičio nuotr.

Literatūrinė kraštotyra kitaip: Adomo Mickevičiaus literatūrinis salonas

*Aušra Gudavičiūtė,
Vilniaus apskritys Adomo Mickevičiaus
viešosios bibliotekos
vyresnioji bibliografe-kraštotyryninkė*

Praėjusių metų pabaigoje, gruodį, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje minint Adomo Mickevičiaus 227-ąjį gimtadienį (poetas gimęs gruodžio 24 d.), buvo surengti teatralizuoti skaitymai „Literatūrinis Adomo Mickevičiaus salonas“. Įkvėpti šio renginio sėkmės ir paraginti kolegų, bibliotekos kraštotyryninkai Jurga Kauzonienė, Jurgita Lazauskaitė, Aušra Gudavičiūtė ir Linas Janulevičius šiemet parengė teatralizuotą kompoziciją tuo pačiu pavadinimu.

Kompozicija, kurią būtų galima pavadinti ir improvizuotu spektakliu, sukurta, remiantis žymaus Romantizmo epochos poeto A. Mickevičiaus, nors rašiusio lenkiškai, tačiau save laikiusio lietuviu, kūryboje daugelį kartų apdainavusio Lietuvą, biografija, laiškais, kūryba, kitais tekstais. Rengdami šį spektaklį, kraštotyryninkai pasitelkė duomenų bazėje mickevicius.amb.lt publikuotus straipsnius, bibliotekoje atliktus A. Mickevičiaus gyvenimo ir kūrybos tyrinėjimus, sukurtas fizines ir virtualias parodas.

Be žodinių tekstų, spektaklyje „veikia“ ir vaizdai: scenografija (naudojami baldai ir rekvizitai iš L. Janulevičiaus privačios

kolekcijos), stilizuoti istoriniai XIX a. kostiumai (paskolinti Vilniaus mažojo teatro), taip pat įvairių autentiškų dokumentų faksimilės (lapas iš A. Mickevičiaus krikšto metrikų, poeto ranka užrašytas eilėraštis, poeto portretas, įvairių su pasakojimu susijusių Vilniaus vietų nuotraukos etc.). Kompozicijos atlikimo metu dokumentų kopijos siunčiamos per žiūrovų rankas, vaizdiniu būdu supažindinant su šio meninio tyrimo medžiaga.

Ši neįprasta literatūrinės kraštotyros forma leidžia paveikiai ir interaktyviai supažindinti žiūrovus su genialiu poetu, kurio jaunystė prabėgo Vilniuje, su jo gyvento sudėtingo laikmečio realijomis, o pasitelkus istorinius kostiumus, baldus bei rekvizitą – atkurti bei perteikti XIX a. daugiakalbio Vilniaus atmosferą. „Literatūrinis Adomo Mickevičiaus salonas“ šiemet jau parodytas Trakuose ir Čižiūnuose.

„Literatūrinis Adomo Mickevičiaus salonas“ Čižiūnų socialinių paslaugų centre. Rasos Savickienės nuotr.

Poezijos ir prisiminimų popietė su kraštiečiu Vasilijumi Trusovu

*Asta Podnebesnova,
Švenčionių rajono savivaldybės
viešosios bibliotekos
Skaitytojų aptarnavimo ir
bibliografinio-informacinio
skyriaus bibliografe*

*Vasilijus Trusovas.
A. Podnebesnovos nuotr.*

Kovo 5-osios popietę Švenčionių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyravo ypatingai jauki ir šilta atmosfera – skaitykla skambėjo nuo nuoširdžių pokalbių, šiltų žodžių ir juoko. Renginys buvo skirtas lietuvių kalbos dienoms. Tą dieną bibliotekoje lankėsi mūsų kraštiečiai – mokytojas, literatas, muziejininkas, kraštotyrininkas ir poetas Vasilijus Trusovas. Renginio pradžioje jį pristatė Skaitytojų aptarnavimo ir bibliografinio-informacinio skyriaus vedėja Alytė Čečiurkienė.

Susitikimo metu svečias dalijosi savo gyvenimo ir kūrybos patirtimi, prisiminimais iš pedagoginio darbo bei pasakojo apie veiklą

muziejininkystės ir kraštotyros srityse. Ilgametis pedagogas savo darbais ir iniciatyvomis reikšmingai prisidėjo prie krašto kultūrinio gyvenimo puoselėjimo, istorinės atminties išsaugojimo bei literatūrinės kraštotyros stiprinimo. Jo pasakojimuose atsiskleidė ne tik vietos istorija, bet ir gyvas gimtojo krašto žmonių, jų kalbos, tradicijų bei kultūrinės tapatybės paveikslas. Klausantis autoriaus buvo galima pajusti, kaip literatūra tampa svarbia priemone saugant krašto atmintį ir perduodant ją ateities kartoms.

Susitikimo dalyviai turėjo galimybę išgirsti įdomių pasakojimų apie praeities įvykius, iškilus krašto žmones, taip pat apie kūrybinį kelią ir literatūros svarbą žmogaus gyvenime. Autorius pasakojo, kaip gimsta eilėraščiai, kas įkvepia kurti, ir kokią ypatingą vietą jo kūryboje užima gimtasis kraštas. Ne kartą buvo pabrėžta, kad būtent vietos žmonių istorijos, tarmė, prisiminimai ir gimtosios aplinkos vaizdai tampa svarbia kūrybos bei literatūrinės kraštotyros dalimi.

Kaip poetas ir literatas Vasilijus Trusovas yra gerai žinomas skaitytojams iš savo poezijos knygų: „Užpustytos laiko stotys“ (2003), „Siauri likimo vartai“ (2010), „Žaibai krinta į žolę“ (2012) ir „Užtėkiai“ (2022). Šiose knygose atsiskleidžia autoriaus jautrus santykis su gimtuoju kraštu, žmogaus likimu, gyvenimo patirtimis ir laiko tėkme.

Jo kūryboje gausu apmąstymų apie žmogų, gamtą, atmintį ir vertybes, o eilėraščiuose įamžinamos gimtojo krašto erdvės, žmonių išgyvenimai bei kultūrinis paveldas.

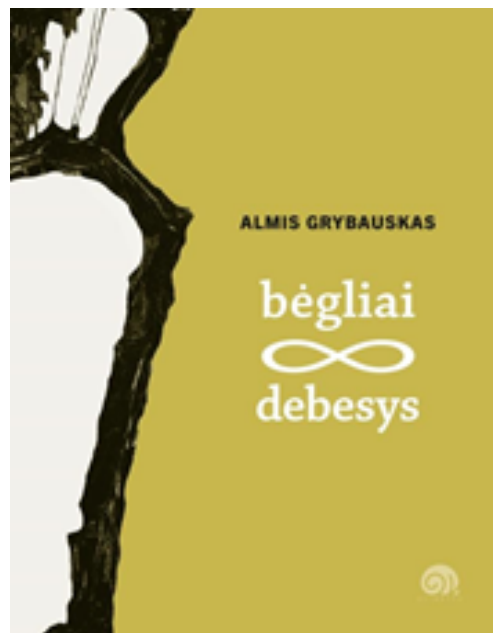
Popietės metu skambėjo ne tik autoriaus skaitomos eilės, bet ir gyvi pokalbiai su susirinkusiais klausytojais. Bibliotekos lankytojai aktyviai dalyvavo diskusijoje, uždavė klausimų apie kūrybą, gyvenimo kelią, domėjosi autoriaus leidiniais, redaktoriaus darbu bei kraštotyrine veikla.

Susitikimas prabėgo jaukiuose, nuoširdžioje ir draugiškoje atmosferoje. Renginio metu skambėjo tiek bendrinė kalba, tiek ir tarmiška – tai itin žavėjo susirinkusiuosius ir dar kartą priminė gyvosios kalbos svarbą literatūrinei kraštotyrai. Kaip pats V. Trusovas sakė, „Bendrinė kalba yra išmokta, o tarmė – prigimtina“. Renginio dalyviai negailėjo ne tik šiltų žodžių, bet ir gėlių – sveikino Trečiojo amžiaus universiteto dalyviai, poeto sesuo bei kraštiečiai.

Džiaugiamės turėję galimybę dar kartą bibliotekoje susitikti su mūsų krašto kūrėju, kurio darbai ir veikla praturtina vietos kultūrinį gyvenimą, stiprina literatūrinės kraštotyros tradicijas bei padeda išsaugoti svarbią istorinę atmintį. Tokie susitikimai ne tik leidžia geriau pažinti kūrėjus, bet ir skatina domėtis savo krašto literatūriniu palikimu, skaityti, puoselėti kalbą bei saugoti vietos istoriją.

Susūdanti popietė. A. Podnebesnovos nuotr.

Naujausios Almio Grybausko knygos pristatymas Elektrėnų savivaldybės viešojoje bibliotekoje

*Vilija Baronienė,
Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos
Metodikos išteklių skyriaus vyriausioji
bibliografe*

2026 m. balandžio 23 d. Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka jau septynioliktą kartą organizavo „Mažąją knygų mugę“. Kaip ir kasmet, mugėje dalyvavo įvairūs knygų autoriai, kurie pristatinėjo savo knygas, vedė įvairias edukacijas.

Tarp kitų garbingų svečių knygų mugėje savo naują knygą pristatė ir Elektrėnų krašto poetas, rašytojas, vertėjas Almis Grybauskas – eilėraščių rinkinį „bėgliai ∞ debesys“ („Slinktys“, 2026). Poeto kūryba apdovanota Jotvingių ir „Poezijos pavasario“ premijomis. Almis Grybauskas taip pat verčia iš čekų, slovakų, prancūzų, lenkų, vokiečių, ukrainiečių ir kitų kalbų, už Jaroslavo Hašeko romano „Šauniojo kareivio Šveiko nuotykių pasauliniame kare“ vertimą yra pelnęs prestižinį „Metų vertėjo krėslą“ apdovanojimą.

„bėgliai ∞ debesys“ – jau aštuntoji poeto, neretai apibūdinamo kaip talentingo erudito, eilėraščių knyga. Joje autorius tęsia intelektualiosios poezijos liniją, atsigręžia į modernizmo ištakas, savitai interpretuoja meno bei literatūros istoriją, eilėraščiais kuria santykį tiek su savo amžininkais, tiek su autoritetais.

Dalis rinkinio eilėraščių dedikuojami iškiloms XX amžiaus figūroms: tapytojui Egonui Schielei, poetui Paului Celanui, o Ričardą Gavelį poetas išradingai paverčia miesto operos veikėju. Renginį moderavo poetas Aivaras Veiknys.

A. Grybauskas išsamiai papasakojo apie naują knygą, paaiškino, ką reiškia ir kaip reikia skaityti knygos pavadinimą. „Knygos pavadinimas – tai japoniško haiku trieilis“, – sakė autorius. Poezijos rinkinys parašytas japoniško haiku stiliumi.

Autorius savo knygoje pateikia ir keletą verstinių eilėraščių. „Eilėraščio vertimas – taip pat autorinis darbas. Išversti eilėraščių ir perteikti jo prasmę daug sunkiau, negu versti prozą. Poeziją verčiantis žmogus yra to eilėraščio bendraautoris“, – teigė autorius.

Paklaustas, koks eilėraščių iš šio rinkinio jam labiausiai patinka, autorius atsakė, jog jam šioje knygoje labiausiai patinka paskutinis šios knygos skyrius „Būti“.

Renginio metu autorius mieliai skaitė savo poeziją ir šiltai bendravo su renginio dalyviais.

Iš kairės: poetas Aivaras Veiknys ir poetas, vertėjas Almis Grybauskas. V. Baronienės nuotr.

Knygos „Nepaprasta Džono ir Adelės kelionė“ pristatymas Širvintose

*Aušra Sadovnikienė,
Širvintų rajono savivaldybės
Igno Šeiniaus viešosios
bibliotekos
vyresnioji bibliografe*

Sausį Širvintų rajono savivaldybės Igno Šeiniaus viešojoje bibliotekoje vyko knygos „Nepaprasta Džono ir Adelės kelionė“ pristatymas, dalyvavo iš Briuselio atvykę autoriai Darius ir Marija Anciai.

Iš kairės: Darius ir Marija Anciai, Aldona Anciuvienė. Bibliotekos archyvo nuotr.

Klausydamiesi pokalbio su autoriais, įžengėme į jų kūrybos užkulius ir sužinojome, kaip trys autoriai pynė romano giją. Iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti, kad knygos autorius yra vienas – Ancius M. Murray, tačiau šiuo vardu pasirašo trys kūrėjai: fizikas Darius Ancius, teisininkė Marija Anciuvienė ir airių rašytoja Mary Catherine Murray. Kūrybinį bendradarbiavimą paskatino artima, ilgametė jų draugystė.

Susitikimo metu atskleista, kaip gimė romano idėja, kodėl pirmoji knyga buvo išleista anglų kalba, taip pat pasidalinta įvairiais Marijos ir Dariaus Ancių kūrybos bei veiklos faktais. Paaikškėjo, kad ši knyga – ne tik pasakojimas, bet ir kvietimas pažinti vienas kitą, išdrįsti keistis, eiti drauge net tuomet, kai atrodo, jog kelias aptemo ir baigiasi paskutinis lašas kuro.

Renginyje dalyvavo 85-erių Dariaus Anciaus mama Aldona Anciuvienė, gyvenanti Širvintose. Moteris puoselėja reto grožio sodelį, mezga, neria, piešia ir užrašo savo mintis eilėmis. Šeima surinko jos eilėraščius ir išleido knygelę „Aš su jumis“.

Autorės sukurtas eiles skaitė bibliotekininkė Ugnė Trumpickaitė. Abi knygas – ir tėvų, ir močiutės – iliustravo D. ir M. Ancių dukra Dominyka Anciuūtė.

Literatūrinė

Vlodo Šlaito premija

Literatūrinė Vlodo Šlaito premija, įsteigta Ukmergės rajono savivaldybės tarybos, pratęsia dar 1938–1940 metais egzistavusios Ukmergės miesto literatūrinės premijos tradicijas. Premija pavadinta Ukmergės krašto poeto Vlodo Šlaito vardu. Kūrėjas, kuriam likimas lėmė gyventi emigracijoje, ne viename savo eilėraštyje skaidriu nostalgijšku liūdesiu nuspalvino Ukmergę, jos gatves, Žemaitkiemio miestelį ir Šventosios upę... Premija skiriama už literatūrinius kūrinius, labiausiai išreiškiančius meilę savo gimtajam kraštui bei tėviškei.

Literatūrinė
Vlodo Šlaito
premiija

Premija skiriama už literatūrinius kūrinius, labiausiai išreiškiančius meilę savo gimtajam kraštui bei tėviškei

UKMERGĖS VLADO ŠLAITO VIEŠOJI BIBLIOTEKA

Konkurse gali dalyvauti tiek Lietuvoje, tiek užsienyje gyvenantys kūrėjai. Kūrinį ir užpildytą paraišką Literatūrinės Vlodo Šlaito premijos konkursui prašoma siųsti iki 2026 m. rugsėjo 1 d. į Ukmergės rajono savivaldybės Vlodo Šlaito viešąją biblioteką (Vytauto g. 30, Ukmergė) arba el. paštu direktore@ukmergesvb.lt

Premijos nuostatus, paraiškos formą ir kitą informaciją galima rasti Vlodo Šlaito viešosios bibliotekos svetainėje www.ukmergesvb.lt.

2026 m. gegužę Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos kieme pastatytos dvi knygos-dekoracijos, kurias po Vilniaus knygų mugės bibliotekai padovanojo iniciatyva „Neakivaizdinis Vilnius“. Bibliotekoje diskutuota, kaip šias dviejų metrų aukščio knygas įveiklinti. Buvo nuspręsta vieną knygą skirti informacijai apie biblioteką, apie jos pastatą – Sofijos ir Juozapo Tiškevičių rūmus.

Kita knyga dekoruota dailininkės Kristinos Karvetytės prieš kelerius metus sukurtais lietuvių rašytojų portretais su jų knygų citatomis.

Informacija apie biblioteką knygoje yra pateikta ne tik lietuvių, bet ir anglų, taip pat lengvai suprantama kalba.

Dėkojame tiems (toms) kolegoms (-ėms), kurie (-ios) bendradarbiavo rengiant šį numerį, ir kviečiame jau dabar rinkti bei siųsti informaciją būsimam numeriui, pasirodysiančiam 2026-ųjų antrąjį pusmetį.

Būsimo Vilniaus regiono bibliotekų kraštotyros naujienlaiškio tema – **KRAŠTOTYRA (IR) UŽ BIBLIOTEKOS RIBŲ. KAIP BIBLIOTEKA GALI PRISIDĖTI PRIE VIETOS DVASIOS TYRINĖJIMO, PUOSĖLĖJIMO IR KŪRIMO? VIETOS ISTORIJA, PAVELDAS, LAIKO IR ATMINTIES ŽENKLAI. KRAŠTOTYRINĖS EKSKURSIJOS.**

Kviečiame nepamiršti teikti straipsnius, interviu, žinutes, vaizdinę medžiagą Vilniaus apskrities kraštotyros interneto svetainėms

www.bendruomeniukrastotyra.lt,
www.vilnijosvartai.lt,
www.dainavoskrastas.lt

Ačiū, kad skaitėte!

NAUJIENLAIŠKŲ SUDARĖ IR MAKETAVO:

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos vyresnioji bibliografinė-kraštotyrinė Aušra Gudavičiūtė,
ausra.gudaviciute@amb.lt

VILNIAUS APSKRITIES ADOMO MICKEVIČIAUS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS BIBLIOGRAFŲ IR KRAŠTOTYRININKŲ GRUPĖ

Vadovė – vyriausioji bibliografinė Jurga Kauzonienė,
jurga.kauzoniene@amb.lt

Tel.: +370 5 262 2121